

## FYI

**Werknemers blijven tijdens coronacrisis massaal overwerken - Foto's van dierbaren helpen bij ethisch gedrag - Expats - Kwart hoogopgeleiden zoekt andere baan vanwege leidinggevende - Overheidssteun zorgt voor 'tsunami' aan faillissementen.**

» [Download dit artikel \(pdf\)](#)

» [Download het hele nummer \(pdf\)](#)

### Werknemers blijven tijdens coronacrisis massaal overwerken

Het aantal uren dat medewerkers gemiddeld overwerken is tijdens de coronacrisis opnieuw gestegen. Gemiddeld wordt sinds de corona-uitbraak per week één uur extra onbetaald overgewerkt.

Daarmee loopt het gemiddelde aantal overwerkuren, dat eind 2019 al hoog lag en kan leiden tot klachten als stress, lagere arbeidsproductiviteit en zelfs fysiek ongemak, steeds verder op. Dat blijkt uit onderzoeken van HR- en salarisdienstverlener ADP. Voor een eerste onderzoek werden ruim 32.000 werknemers wereldwijd, waarvan bijna tweeduizend in Nederland, bevroegd over actuele thema's die spelen op de werkvloer en de toekomst van werk. Na de corona-uitbraak is extra onderzoek onder bijna 12.000 werknemers uitgevoerd.

In alle onderzochte gebieden werken mensen sinds de corona-uitbraak meer onbetaald over in vergelijking met een halfjaar eerder. In Europa steeg het gemiddelde met één uur, van bijna vijf naar bijna zes uur per week. In Noord-Amerika: daar zijn werknemers gemiddeld drie uur per week meer gaan overwerken, van vier naar zeven uur per week.

#### Stapje extra

Volgens ADP Nederland lijkt het massale thuiswerken de drempel voor overwerken te verlagen: "Het is natuurlijk eenvoudiger om thuis net iets vaker de laptop te openen of de tijd die je anders kwijt bent aan het reizen naar kantoor nog even door te werken. Ongemerkt kan dit al snel oplopen. Wat ook kan meespelen, is dat medewerkers in deze lastige tijden misschien net een stapje extra zetten om hun organisatie niet (verder) in de problemen te laten komen."

Het percentage Nederlandse medewerkers dat gemiddeld tien uur of meer overwerkt, bleef met tien procent gelijk aan het jaar daarvoor. Vijf procent van de Nederlandse respondenten gaf aan gemiddeld liefst 26 uur of meer (!) onbetaald over te werken. Door de economische onzekerheid zullen medewerkers nog meer druk voelen om meer te gaan werken, vreest ADP. Dat leidt tot verhoogde risico's op overspannen personeel en verminderde arbeidsproductiviteit. Werkgevers doen er daarom verstandig aan de belastbaarheid van hun medewerkers goed in de gaten te houden, juist ook nu er veel thuis wordt gewerkt.

### Foto's van dierbaren helpen bij ethisch gedrag

Een foto van een dierbare op de werkplek maakt dat werknemers zich vriendelijker en netter gedragen. Dat blijkt uit Amerikaans onderzoek.

In coronatijd met alle thuiswerkers lijkt het wellicht minder relevant, maar ondernemingen verliezen jaarlijks miljoenen euro's aan minder ethisch gedrag van werknemers. Kantoorartikelen meenemen, privé-uitgaven ten onrechte declareren, lekker Netflix kijken in de tijd van de werkgever. Het meenemen van op het oog onschuldige zaken als printpapier, pennen, muismatten en andere kantoorartikelen kan bedrijven jaarlijks zo'n vijf procent van hun omzet kosten.

Foto's van familie, vrienden of andere naasten op de werkplek blijken zulk gedrag te verminderen. Dat concludeert organisatiepsycholoog Ashley Hardin na onderzoek dat dit najaar wordt gepubliceerd. Kleine aanpassingen aan de fysieke omgeving kunnen fraude en andere ongewenste gedragingen voorkomen, aldus Hardin. Via een serie experimenten en een enquête toont de psycholoog aan dat foto's van dierbaren herinneren aan normen en waarden. Je wil misschien onbewust het goede voorbeeld geven.

Inmiddels lopen werk en privé meer door elkaar heen. Betekent dat ook dat werknemers zich tijdens het thuiswerken, omringd door foto's en persoonlijke zaken en hun geliefden zelf, voorbeeldig gedragen? Volgens Hardin spelen ook andere factoren mee, zo antwoordt zij op vragen van RTL Z. "Als je onzeker bent over je eigen financiën, omdat je baan op de tocht staat, ben je misschien weer eerder geneigd onethisch gedrag te vertonen. Dus het is lastig te voorspellen wat het gevolg van de pandemie precies is."

Bij een volgende Zoom- of Teamsessie maar eens vragen wie er een foto van zijn of haar geliefde op de keukentafel

heeft staan...

## Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Dit keer: Richard van Vliet, partner bij EY Madrid.

### 'Dat ik Nederlander ben geeft mij iets extra's'

“Als ik klanten ontmoet, val ik op door mijn naam en postuur. Ik ben bijna twee meter. Tegelijkertijd spreek ik vloeiend Spaans. Dat je uit Nederland komt is in Spanje een pre. Spanjaarden zijn bescheiden. Ze kijken op tegen Noord-Europa en benchmarken zich daar graag mee. Daar pas ik heel mooi in. Dat ik Nederlander ben geeft mij iets extra's. Mijn RA-kennis komt van pas bij opdrachten voor grote corporates die hun hoofdkantoor in Nederland hebben. Ik kan makkelijk schakelen met Nederlandse collega's. Om die reden heb ik mijn Nederlandse titel aangehouden. Daarnaast lees ik nog steeds met veel interesse het blad Accountant. De discussie rond het accountantsvak leeft hier net als in Nederland. Ook in Spanje hebben we huiswerk te doen om het kwaliteitsbewustzijn te verhogen. Ik word binnen EY regelmatig gevraagd om mijn visie op de ontwikkelingen in het Nederlandse accountantsberoep te geven. Ik ben de enige Nederlandse partner bij EY Madrid.”

### Improviseren

“Toen ik in 2003 van Nederland verhuisde naar Spanje was dat voor mij geen sprong in het onbekende. Ik kende Madrid goed. In 1995 had ik er als student bedrijfskundige economie in het kader van een uitwisselingsprogramma een paar maanden gewoond. Toen leerde ik ook mijn huidige vrouw kennen. Toch ging de overstap niet moeiteloos. Het Spaans wat je privé met je vrouw en schoonfamilie spreekt is wat anders dan business Spaans. Je moet de taal in al zijn nuances beheersen. Je hebt het alleen al nodig om Spaanse wetteksten te kunnen doorgronden. Ook de examens voor de Spaanse RA-titel worden in het Spaans afgenomen. Een andere eigenschap die je moet ontwikkelen is geduld. In professional services moet je eerst vertrouwen winnen. Dat betekent bijvoorbeeld veel zakenlunches. En je moet laten zien wat voor persoon je bent. Spanjaarden testen je om te zien hoe je reageert. Heb je die toets doorstaan, dan is het contact heel warm. Op de werkvloer is men professioneel maar ook joviaal. En ze improviseren graag. Als je in Nederland op zaterdag je boodschappen aan het uitladen bent en plotseling staan er kennissen voor de deur, voelt dat ongemakkelijk. In Spanje wordt de visite meteen uitgenodigd om mee te eten en ga je om 1 uur 's nachts pas naar huis.”

### Ham

“Madrid zit weer op slot. In het centrum van Madrid zit een restaurant Museo del Jamon - het ham-museum - dat de afgelopen decennia alle rampen heeft overleefd. Tot corona kwam. Dat er nog geen tsunami van faillissementen heeft plaatsgevonden komt omdat bedrijven nog overheidssteun krijgen, maar dat is niet eindeloos vol te houden. Er gaat een klap komen. De afhankelijkheid van het toerisme als inkomstenbron is traditioneel groot en de arbeidsmarkt is niet flexibel genoeg. Na de kredietcrisis zag je dat Spanje veranderde. Er is veel geïnvesteerd in andere sectoren. Grote bedrijven als Renault en Airbus hebben hier flink in hun fabrieken geïnvesteerd. Ook nam het ondernemerschap toe. Dat was echt een cultuuromslag. In de jaren negentig was een baan als ambtenaar nog de droom van veel studenten. De afgelopen jaren zagen we juist veel startups. Het is heel triest om te zien dat veel klanten die de afgelopen jaren hun bedrijf van de grond af hebben opgebouwd, nu moeten stoppen. Ik heb ze zien groeien. Je bouwt een persoonlijke band met klanten op. Tegelijkertijd kan ik nu weinig voor ze doen.”

## Kwart hoogopgeleiden zoekt andere baan vanwege leidinggevende

‘People don't leave their jobs, they leave their managers.’ Die stelling blijkt telkens weer te kloppen. Een kwart van de hoogopgeleiden zoekt een andere baan vanwege de leidinggevende. Dat meldt vacaturesite Intermediair op basis van onderzoek onder duizenden werkzoekende hoogopgeleiden. Mannen kiezen de helft vaker dan vrouwen voor een andere baan vanwege hun leidinggevende.

Andere redenen voor een overstap zijn onvoldoende doorgroei mogelijkheden en omdat het werk niet leuk of uitdagend genoeg is. De inhoud van het werk is voor het eerst sinds jaren de belangrijkste reden om niet weg te gaan. Ook prettige collega's, een goede balans tussen werk en privé, het salaris en een vast contract maken dat mensen willen blijven.

Het vertrouwen in baanzekerheid kreeg door de onzekere economische situatie een knauw, met name bij vrouwen. In 2018 dacht 82 procent van hen hun baan niet te verliezen, dit jaar is dat 10 procent lager. Ook onder mannen daalde dit vertrouwen, maar wel minder hard, van 76 naar 71 procent. De coronacrisis versnelde deze daling.

### Favoriete werkgevers

De jongere generatie is het meest onzeker. Minder dan de helft van de jongeren tot 23 jaar is zeker over hun contract bij hun huidige werkgever. Van de millennials, de groep daarboven in de leeftijd tot 39 jaar, is driekwart zeker van hun contract. Het percentage bij de generatie tot 59 jaar is ongeveer gelijk daaraan.

Intermediair onderzocht ook de favoriete beroepen en werkgevers van dit jaar. In de top vijf van werkgevers staan achtereenvolgens Shell, KLM, Google, Philips en de Nederlandse Spoorwegen. De vacaturesite verwacht de komende vijf jaar dat onderwijs, onderzoek en wetenschap de populairste vakgebieden worden, gevolgd door directie en

management, beleid en bestuur en daarna consultancy, advies en research (geen IT). De coronacrisis heeft de adviessector ook hard geraakt, aldus Intermediair.

## **Overheidssteun zorgt voor 'tsunami' aan faillissementen**

De overheidssteun tijdens de coronacrisis heeft bijna vierduizend ondernemingen overeind gehouden, die in normale omstandigheden failliet zouden gaan. Onderzoekers verwachten dat deze bedrijven uiteindelijk toch omvallen, wat leidt tot een 'tsunami' aan bankroeten.

Dat stelt onderzoeksbureau Altaris Dun & Bradstreet, dat spreekt van "stilte voor de storm". De onderzoekers vrezen dat circa 3.800 'zombiebedrijven' alsnog failliet gaan, alleen op een later moment. Wanneer dat zal zijn is volgens het bureau lastig te voorspellen.

Behalve de faillissementen waarschuwt het onderzoeksbureau voor een double dip, een tweede klap voor de economie nu er een tweede (beperkte) lockdown is. Transport, industrie, bouw en groothandel zijn volgens het onderzoek de meest risicovolle sectoren. In het geval van een nieuwe lockdown met economische consequenties volgen nog eens 3.300 extra faillissementen.

Het onderzoeksbureau analyseerde ruim drie miljoen bedrijven en baseert zich op het meest recente economische scenario van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) uit juni en de ontwikkeling van het bruto binnenlands product van Nederland.